

POSUDEK ŠKOLITELKY

Jméno disertanta/disertantky:	JUDr. Eva Burkertová
Téma práce:	Náhradní mateřství ve vztazích s mezinárodním prvkem
Rozsah práce:	181 stran
Datum odevzdání práce:	24.6.2021

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma je velmi aktuální, a to i v návaznosti na právní úpravu a rozhodovací praxi v ČR. Záměrem práce je kritická analýza současné právní úpravy a rozhodování v oblasti náhradního mateřství, kdy české právo, jak autorka poznamenává již v úvodu své práce, „zůstalo na půli cesty“ a tento institut není výslovně upraven. Pozornost se tak nutně soustřeďuje na rozhodovací praxi, zejména Ústavního soudu ČR, ve spojitosti s mezinárodní judikaturou, konkrétně především s Evropským soudem pro lidská práva. Autorka se snaží vypořádat s různými argumenty, které jsou vyslovovány jak v české, tak v zahraniční literatuře, a nabízí vlastní řešení.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je poměrně náročné, prolínají se zde úvahy právní, politické i úvahy založené na nejnovějších poznatcích a praxi v oblasti medicíny, která náhradní mateřství umožňuje. Úvahy politické a medicínské jsou dosti rozšířené a těší se i zájmu veřejnosti, na druhé straně je potřebné se soustředit na otázky určení rozhodného práva a uznání cizích rozhodnutí a v těchto aspektech je práce náročná, zejména pokud není k dispozici platná právní úprava, která by jasně vyjadřovala úmysl zákonodárce, a to ani hmotněprávní, ani kolizní. Autorka používá metodu analýzy, syntézy a zejména komparace. Práce je kvalitní, čerpá z literatury i judikatury jak české, tak zahraniční, oceňují práci s novými projekty, jako je navrhovaná legislativa v ČR a zejména pak návrh na úpravu právního rodičovství v rámci Haagské konference pro mezinárodní právo soukromé (MPS).

3. Formální a systematické členění práce

Disertace je rozdělena do deseti kapitol, dále podrobně rozčleněných, jimž předchází Úvod, a po nichž následuje Závěr. Struktura je možná trochu netradiční, bylo velmi obtížné jednotlivá témata rozčlenit, protože jsou navzájem velmi úzce propojená. Případné výhrady ke struktuře jdou k tíži školitelky. Úvod nastiňuje celkovou situaci v dané problematice a nedostatečnost české právní úpravy. První kapitola obecně vymezuje základní pojmy, zejména z pohledu českého práva, které je v úpravě velmi stručné, takže neposkytuje pro všechny otázky dostatečná vodítka. Kontrukce umožňující surogaci podle českého práva jsou složité, a ne zcela právně bezpečné. Druhá kapitola se zabývá prameny právní úpravy, kdy je mimo jiné poukázáno na nový projekt v rámci Haagské konference MPS, který předvídá Protokol o právním rodičovství a do budoucna i přijetí zvláštní úmluvy. O tomto tématu by autorka mohla blíže pohovořit při ústní obhajobě: jak vidí výchozí koncept a jaký by mohl být postoj z hlediska českého práva? Z ČR se totiž přes vysokou tradici účasti v pracích a na úmluvách Haagské konference nikdo neúčastní (ke s. 30-31 a 70-71 práce). Třetí kapitola zevrubně poukazuje na problematické aspekty náhradního mateřství se zvláštním akcentem na přeshraniční prvek. Čtvrtá kapitola přináší srovnání se zahraničními úpravami. Pátá kapitola je z hlediska mezinárodního práva soukromého klíčová: zabývá se otázkou soudní pravomoci a rozhodného práva. Zajímavý je trend směrem ke smluvnímu

pojetí, v konfrontaci s pojetím statusovým, zde autorka navazuje na nedávný článek mé dlouholeté izraelské kolegyně Sharon Shakargy, která se přiklání ke smluvnímu pojetí (s. 66 n.), to je otázka zajímavá, ke které by se autorka mohla blíže vyjádřit i na ústní obhajobě. Šestá kapitola se věnuje výhradě veřejného pořádku, sedmá kapitola pak otázce státního občanství dítěte a osmá kapitola, rovněž mimořádně významná pro MPS, zkoumá svízelné otázky uznání cizích rozhodnutí. Následující dvě kapitoly se zaměřují na judikaturu ESLP a českého Ústavního soudu, s cennými kritickými poznámkami autorky. Práce ústí v Závěr, v němž autorka shrnuje poznatky, k nimž dospěla, zejména se vyslovuje pro úpravy v českém právu i pro přijetí zvláštní haagské úmluvy. Zákaz náhradního mateřství není v dnešní době řešením – s tím je potřebné souhlasit.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr disertační práce odpovídajícím způsobem zpracován

Zamýšlený záměr disertace byl splněn, byla předložena práce kvalitní a originální.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce je zcela originální, vypracovaná samostatně. Podle protokolu o kontrole na plagiáty je celkové procento podobnosti nižší než 5 %, resp. 44 %, což je způsobeno citací textu předpisů, literatury a citací rozhodnutí (výsledky systému Turnitin). K poměrně vysoké shodě podala autorka zvláštní čestné prohlášení, které připravila ve spolupráci se mnou a které plně podporuji.
Logická stavba práce	Práce je vhodně rozčleněna a systematicky uspořádána, je to práce srovnávací, zaměřená jak na právo hmotné, tak, a to především, na právo kolizní a procesní, v autonomním právu i v mezinárodních smlouvách, jakož i na relevantní judikaturu; v závěru pak shrnuje poznatky, k nimž dospěla.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka čerpala z bohaté literatury a judikatury zahraniční, jakož i z literatury a judikatury české. Díla i rozhodnutí jsou řádně citována.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je kvalitní, je vidět, že autorka se v tématu výborně orientuje.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce odpovídá normativům kladeným na disertační práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková i stylistická úroveň je poměrně slušná, i když jsou v práci drobné překlepy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Jako školitelka jsem práci doktorandky průběžně sledovala, a to převážně distančně, neboť autorka pobývá v zahraničí. Práce obsahuje velmi solidní rozbor české kolizní a procesní úpravy, jakož i hlubokou analýzu rozhodovací praxe. Mám dva dotazy vyjádřené výše v bodě 3.

Zákonná podmínka publikace dílčích výstupů byla splněna.

Doporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
------------------------------------	---

V Praze dne 22.7.2021

Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.
školitelka